

Як зазначає О.М. Чілікін, «модель особистості підприємця, запропонована Д. Макклеландом, є мотиваційно-когнітивною, оскільки підприємництво розглядається як певний засіб мислення, який визначає мету та завдання, які викликають ті або інші домагання та очікування».

А.С. Міносян, канд. іст. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

О.М. Варипаєв, канд. філос. наук, проф. (ХДУХТ, Харків)

І.П. Коршунова, доц. (ХДУХТ, Харків)

УКРАЇНСЬКЕ ПИТАННЯ І ЗАХІДНИЙ СВІТ: УРОКИ ІСТОРІЇ ТА СЬОГОДЕННЯ

Умови сучасного життя в Україні дедалі все більше знаходяться в центрі уваги міжнародної громадськості, науковців та політичних організацій. Інтерес до нашої країни набуває ще більшої актуальності в контексті вирішення геополітичних проблем поміж провідними країнами світу, насамперед ЄС, США та Росією, із залученням потужного інформаційного арсеналу у вигляді засобів масової інформації, економічного, політичного та культурного тиску на населення та громадські організації не тільки України, але й інших держав. В контексті тих подій, що відбуваються сьогодні на сході нашої країни, та політичних наслідків діяльності країни-агресора, в т.ч. у Криму такий підхід значно обмежує можливості української держави у просуванні шляхом демократії та реформ. Багато в чому зважає цьому і відсутність внутрішньої консолідації в українському суспільстві, наявність значної кількості прихильників «руського мира» серед представників тих чи інших політичних партій, культурних та духовних діячів, слабкість демократичних традицій та ін. Все це доповнюється й економічною нестабільністю, корупцією, розчаруванням від діяльності влади. Сьогодні українське суспільство в черговий раз тримає іспит на збереження національної ідентичності, державної незалежності, права на самостійне існування незалежно від будь-кого.

Історично склалося так, що українська боротьба за незалежність вже на початку ХХ століття перебувала в епіцентрі подій, пов'язаних із глобальною політикою провідних країн світу. І перша, і друга світові війни лише зміцнили цю залежність нашої країни від дипломатичної, політичної гри Заходу.

Встановлення фашистського режиму у Німеччині сприяло здійсненню політики використання українського простору, його

людських та природних ресурсів на користь населення Великого Рейху, нищенню національної ідентичності і можливості мати самостійну державу. Нацистське керівництво намагалося коштом України створити для німецького народу умови, які сприяли би збільшенню його чисельності й водночас збудувати дамбу проти російських припливів і відливів. Існування тоталітарних режимів у СРСР та Німеччині було головним чинником щодо неможливості реалізації української національної ідеї, розбудови нації. Водночас західний світ, як і сьогодні, намагався маневрувати поміж двома мілітарними державами, сподіваючись на дотримання раніше досягнутих узгодженостей.

У нестійкому політичному кліматі, що утворився у довоєнній Європі, українське питання розглядалося західними демократіями досить обережно. Як і сьогодні, в ті часи намагалися уникнути конфронтації поміж провідними країнами, збереження історичного та геополітичного балансу ціною нищення української свободи та автономії, «умиротворення агресора», що позначилося на політиці правлячих кіл Заходу щодо їх підтримки в контексті існування української нації та держави. Інакше кажучи, ігнорування законності українських прагнень на створення самостійної держави було вирішальним фактором подальших ускладнень в історії національно-визвольної боротьби українського народу в ці часи.

Відштовхуючись від подій сьогодення в Україні, можна провести певні аналогії з діяльністю окремих сучасних західних політиків щодо небажання стримування наявної агресії в світі. Подібні вагання у передвоєнний час, 30–40-х роках ХХ століття викликали мегакатастрофічні зрушення в політичній ситуації у світі, що призвели до другої світової війни, мільйонів людських жертв та глобальних потрясінь цивілізаційного характеру.

«Коротка» історична пам'ять, прагматизм, популізм заради вирішення власних цілей, амбіційність, небажання стратегічно вирішувати політичні питання надають привід замислитися над майбутнім людської цивілізації, що перебуває сьогодні у затьнянній кризі. Виходячи з цього, в своїх сподіваннях на самостійне існування, шлях до європейської цивілізації Україна так само може розраховувати, за певним винятком, лише на власні сили, енергію і відданість свого народу. Зміни, що відбуваються на міжнародній арені, коливання політичних курсів навіть сталих демократичних держав, об'єктивні загрози людству у вигляді тероризму, катаклізмів, наявності демографічних, культурних проблем лише посилюють цю негативну тенденцію, ускладнюють загальнонаціональні відносини, сприяють потрясінням цивілізаційного характеру.